

2. Вовченко В. В. Проблеми захисту інформації від економічного шпигунства [Електронний ресурс] / В. В. Вовченко, І. О. Степанов. – Режим доступу: <http://www.analitika.info>.

Аліна Тютюшова,
студентка 4 курсу
гуманітарно-економічного факультету
Наук. керівник: **В. А. Швачко**, ст. викладач (БДПУ)

ПЕРЕДУМОВИ ВИНИКНЕННЯ ПОНЯТТЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА ТА ЙОГО ЕВОЛЮЦІЯ

Поняття «економічна безпека» тільки стало повноправним об'єктом вивчення економічної науки. Дане визначення почало застосовуватися у роботах українських економістів тільки на початку 90-х рр. 19 ст.. У наш час питання щодо економічної безпеки підприємства є дуже актуальним, бо для забезпечення нормального розвитку підприємницьким структурам необхідно як формувати стратегію розвитку, так і планувати економічну безпеку.

Широке коло питань вказаної проблематики досліджувалося в наукових працях багатьох українських та зарубіжних вчених, що підкреслює важливість і актуальність розв'язуваних проблем.

Теоретичні і практичні аспекти категорії економічна безпека досліджували Пастернак-Таранушенко Г.А., Шлемко В.Т., Бінько І.Ф., Геєць В.М., Мунтіян В.І., Єрмошенко М.М., Гончаренко О.М., Іполітов К.Х., Олейніков Е.А., Богданов І.Я., Ярочків В.О. а також інші автори. Як і будь-якій новій галузі науки, науці про економічну безпеку поки що притаманний значний методологічний «різnobій». Вчені поки що не дійшли згоди щодо засадничих категорій зазначеної науки, в тому числі – й щодо її ключового призначення – поняття «економічна безпека».

Мета дослідження розкрити суть поняття «економічна безпека» і передумови її виникнення, а також дослідити еволюційний розвиток поняття «економічна безпека підприємства».

Перетворення в економіці України, реформування відносин власності є передумовами виникнення поняття економічної безпеки підприємства і його еволюції.

В. Ярочкін у своїх роботах стверджує, що на перших етапах ринкових перетворень кожне підприємство намагалось захистити свої комерційні таємниці, інтелектуальну власність і взагалі інформацію як найцінніший товар. Вивчаючи дане поняття вчені-економісти почали виокремлювати зовнішні впливи на економічну безпеку підприємства, а сам термін «економічна безпека» трактувати як «захищеність економічних інтересів підприємства від впливу несприятливих умов зовнішнього середовища».

Дуже важливими факторами, які мають вплив на економічну безпеку підприємства, є рівень оподаткування, доступ на світові ринки збуту, інвестиційна привабливість регіону та держави і ступіть досконалості законодавчої бази. Дуже важливим є те, що від економічної безпеки регіону

і держави, яка ґрунтується на фінансовому, виробничому і сировинному потенціалі та перспективах розвитку залежить економічна безпека підприємства.

Економічна безпека як наука в Україні зародилася на початку 90-х років 19 ст. і досліджувалася науковцями з позиції захисту комерційної таємниці підприємства. Цьому слугували трансформаційні процеси в економіці країни, що спонукало до зміни форм власності підприємств [2].

Етапи розвитку економічної безпеки підприємства:

На першому етапі, який тривав з 1991-1997 рр. поняття розглядалося як забезпечення умов збереження комерційних таємниць підприємства, інтелектуальної власності і взагалі інформації як найціннішого товару.

На другому етапі розвитку почали розглядати можливий негативний вплив на його діяльність зовнішнього середовища. Він тривав з 1998-1999 рр.

На третьому етапі розвитку, який тривав з 1999-2001 рр. вважалося, що загрози економічній безпеці підприємства виникають залежно від конкретного вузького профілю.

Водночас з третім етапом почався і четвертий з 1999-2002 рр. на якому відбулося виділення функціональних складових економічної безпеки підприємства.

На п'ятому етапі, який тривав з 2002-2005 рр. поняття економічної безпеки підприємства ототожнюється з ефективним його функціонуванням у ситуації ризику, а небезпеку створюють негативні впливи та виклики з боку зовнішнього середовища.

Останній, шостий етап розвитку триває з 2005 року і до сьогоднішнього дня. Головною особливістю цього етапу є дослідження економічної безпеки підприємства в залежності від його сфери діяльності [1].

Таким чином, економічна безпека є поняттям багатогранним і опанування його на рівні підприємств вимагає проведення аналізу та оцінки їхньої діяльності з метою пошуку різних шляхів існування, піднесення та пристосування.

ЛІТЕРАТУРА

1. Голіков І.В. Суть та еволюція поняття економічна безпека // Проблеми економіки. – 2014. – №1. – С. 309 – 313.
2. Дулеба Н.В. Дослідження трансформації поняття «економічна безпека підприємства». [Електронний ресурс]. – 2008. – Режим доступу до сторінки: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2387>